

Szabadszemes jelenségek

Légköroptikai jelenségek

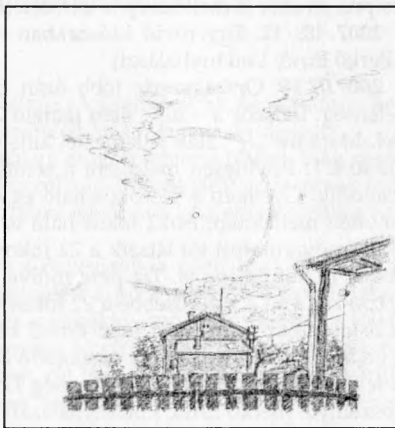
Az utóbbi időben igencsak megszorodtak a légköroptikai jelenségekkel kapcsolatos észlelések, de ezzel párhuzamosan egy másfajta jelenség is tapasztalható: alig-alig érkeznek az esti-éjszakai égbolton látható szabadszemes jelenségekről beszámolókat, ami már csak azért is sajnálatos, mert hát elvégre a Meteor csillagászati lap. Nagy örömmünkre szolgált a számos beküldés, köszönet érte az észlelőknek! Ezen felül felhasználtuk a csillagászati levelezőlistákon található beszámolókat is.

Naphaló

2006.06.06. Tegnap este, 19:30 UT-kor, Nagyszalontáról szép halójelenség volt látható. A Nap bal oldalán látszott a melléknapp, a hozzátartozó 22° -os körív a melléknappól balra kinyúló ívvel együtt, valamint a Naptól 46 fokra lévő zenit körüli ív. A Nap mintegy 22° magasan járt. A jelenség nagyjából fél óráig volt megfigyelhető. (Csukás Mátyás, Nagyszalonta)

2006.09.02. 12:15 UT körül vettük észre a szép jelenséget. Ekkor a 22° -os gyűrű részletei látszottak, és a szintén szivárványszínű alsó és felső érintő ív (de nem zárult össze). Ezen kívül a jobb oldali melléknapp is látszott, de a 22 fokos gyűrűtől távolabb. Később ez eltűnt, és a bal oldali melléknapp látszott rövid ideig. Egy idő után felfelé pillantva észrevettük a gyönyörű színes zenit körüli ívet. Később az ezt érintő szupralaterális ív kezdete is látszott. Ezen kívül nagyon fényes, fehér 120 fokos bal oldali melléknappot láttunk. Az egész folyamatosan, lassan változott, több órán keresztül élvezhettük. A vége felé újra feltűnt a két melléknapp – felváltva voltak nagyon erősek. A melléknappokból kiinduló parhélikus kör kezdete is látszott. Sajnos az előző jelenségek közül közel sem látszott minden egyszerre. (Kocsis Beáta, Juhász János, Mihalik Ágnes, Pancsira Lajos, Gyűrűsi József, Fónyad Csaba, Kiss Péter, Ágasvár)

2006.09.29. Naphalót láttam kétoldali melléknappal, 15:02–15:34 UT között. (Morvai József, Fülöpszállás)

A 2006. szeptember 2-i halójelenség
Ágasvárról (Kiss Péter rajza)

2006.09.29. A belvárosból (szűk utcákból, 2–3 emeletes házak között) láttunk a feleséggel egy csodálatos 42°-os cirkumzenitális ívet. Olyan 8°–10° hosszú volt, fantasztikusan éles, kontrasztos szivárványív-darabnak látszott egy kusza felhőfoszlányon. Körülbelül 10 percig tartott 15:30 UT-kor. (Kiss Gyula és neje, Sopron)

2006.09.29. 14:00–16:30 UT között a kétoldali melléknappal mellett a Nap feletti ív, és felette az ellenkezőleg görbülő ív, majd 15:20 UT-tól a jobb oldali melléknaptól még jobbra az első Nap feletti ívtől indulva egészen a melléknappig húzódott egy másik szivárványos ív. (Gyarmati László, Mosdós)

2006.09.29. 14:30–15:30 UT-kor Szigligetről is látszott az összetett, feltűnő halójelenség a Nap nyugati részén. Balra is jobbra is volt egy-egy melléknappal. Feltűnő volt a szivárványos ív két darabja. (Vértesi Eszter és Egyed Péter, Szigliget)

2006.09.29. 15:19 UT-kor figyeltem fel a jelenségre, nagyjából 20 percig láttam a következőket: baloldali melléknappal, zenitkörüli ív, 22°-os haló darab és egy érintőív, melynek csak a bal szára látszott. (Csukás Mátyás, Nagyszalonta)

2006.09.29. 15:30 UT-kor vettem észre a baloldali melléknappal, amely akkor csak egy vízszintes fényes sáv volt. 10 perc alatt jelentősen kiterjedt, függőleges irányban a halóív is megjelent. Később a 22°-os haló is megjelent. Napnyugta után viszont enyhe baloldali melléknappal is megjelent. (Berkó Ernő, Ludányhalászi)

2007.01.11. Egy gyenge részleges 22°-os haló volt tegnap a Nap fölött. 13:27 UT-kor. (Berkó Ernő, Ludányhalászi)

2007.01.16. 11:58 UT-kor egy 22°-os haló részletei látszottak a Nap körül. (Berkó Ernő, Ludányhalászi)

2007.02.09. Gyakorlatilag országszerte látszott, különféle összetettséggel halójelenség ezen a napon. Sok helyen 4–5 órán keresztül. Én a délutáni időszakot tudtam elcsípni, amikor is melléknappal is látszott. (Berkó Ernő, Ludányhalászi)

2007. 02. 12. Egy rövid időszakban ma is lehetett naphalót látni 13:49 UT körül. (Berkó Ernő, Ludányhalászi)

2007.02.17. Országszerte több órán keresztül volt valamilyen összetettségű halójelenség. Először a – még nem látható 22°-os halóhoz kapcsolódó – felső érintő tűnt fel. Markáns „V” alak jellemezte, amely a későbbi laposodva körív alakba ment át. 06:40 UT: Rövidesen megjelent a zenitkörüli ív is, amely a 46 fokos gyűrűhöz kapcsolódik. Gyengén a 46 fokos halo egy része is kivehető, amely lefelé ível. Később enyhén melléknappal, és 22 fokos haló is kapcsolódott a felső érintőhöz. 08:10 UT-kor Balassagyarmatról jól látszik a 22 fokos halóív-felső érintő kettős íve, valamint a 46 fokos ív kettőssége is. Tíz perc múlva gyenge melléknappal is társult az eddigiekhez. 09:50-kor vált a legerősebbé a 22 fokos haló, a melléknappal váltakozva látszottak, itt a baloldali az erősebb. A felső érintő két szélé kezd lefelé hajlani. Később (10:00 UT) Ludányhalásziból az egyre vastagodó felhőzet miatt a haló látványa gyengült. Végül a felhőzet nyert, de nyomokban még 11:00-ig követhető volt a haló egy-egy gyengülő foszlánya. (Berkó Ernő, Ludányhalászi)

Melléknappal

2006.09.29. A vasútállomás gólyahídjáról láttam 16:10 UT körül melléknappal. (Molnár László, Tata)

2006.09.30. Mosdósról bal oldali melléknappal látható. 14:50 UT-kor vettem észre. (Gyarmati László, Mosdós)

2006.10.07. A ferihegyi toronyból is látszott a színes melléknap, sajnos csak a bal oldali. 15:57 UT-kor láttam meg, és 16:08 UT-kor vesztettem szem elől. Gyönyörű volt az erősen narancsos égi háttér mellett. (Kaposvári Zoltán, Ferihegy)

2006.10.07. Éppen hazafelé tartottam Bakonycsérnyé felé szombat délután. Sörédről 14:37 és 14:43 UT között baloldali melléknap látszott szép szivárvány színekben. (Fidrich Róbert, Söréd)

2006.10.10. Délután 15:45 UT-kor, ritka égi jelenség tanúi lehettek a mecsekszabolcsi szőlőhegyen tartózkodók. A nyugati égbolton a lemenőben lévő Nap bal oldalán melléknap-jelenség volt megfigyelhető. A Misina feletti enyhe fátyolfelhőzetnek köszönhetően volt észlelhető a jelenség. A naplemente után is látszott, nagyjából 16:00 UT-ig. A jelenség ritka, de nem szokatlan, máshol és máskor is előfordult már. (Lebedy János, Mecsekszabolcs)

2006.11.18. 09:30 UT-tól jobb oldali melléknap látszik, erős és szép szivárványos. (Morvai József, Fülöpszállás)

2007.01.14. Látványos melléknap látszott reggel 7:41 UT-kor. A melléknap alakja ovális volt, és leginkább a narancssárga szín dominált benne. 22°-ra helyezkedett el a Naptól. Mindkét oldalon lehetett látni a melléknapokat, a baloldali igen látványos volt. (Szöllösi Tamás, Érd)

2007.01.17. Éppen az Árpád-hídról hajtottunk le 06:58 UT-kor, amikor észrevettem a jobboldali melléknapot. Igen szép látványt nyújtott. (Mód György és Mód Melinda)

2007.02.24. Délután 22°-os haló rész látszott a Nap bal oldalán. 15:10. UT-kor a Naptól jobbra és balra is látszott a 22°-os haló kezdemény. (Szöllösi Tamás, Érd)

2007.03.05. Rövid ideig melléknap látszott 14:38 UT körül. (Berkó Ernő)

2007.03.08. 15:45 UT-kor vettem észre egy szivárványos melléknapot a Naptól északra, az égbolt felhős volt. (Ambrus Ádám, Nyíregyháza)

Zöldsgúár és egyéb ritkaságok

2006.10.11. 15:50 és 16:15 között naposzlopot láttam. A jelenséget az Árpád-hídon kerékpározva vettem észre, rózsaszínűen pompázott. (Bakonyi Ferenc, Budapest)

2007.01.31. Otthonról néztem pont a Gellért-hegy mögött lemenő Napot. Elég rossz volt a vízszintes átlátszóság. Néhány másodperccel naplemente előtt az igencsak torzult napkorong tetejéről leszakadó kis zöld darabka jelent meg. Az egész jelenség nagyon rövid ideig tartott. (Kiss Péter, Kerepes)

2007.02.27. 13:00 UT-kor A Magas-Tátrában a Sziléziai-ház felett lévő Kvetnicová veža déli gerincén jöttünk le, és élveztük a napsütést a pont alattunk elterülő hatalmas felhőterenger felett. Mielőtt még becsúsztunk a felhőbbe (szó szerint), egy kis felhő ráült a gerincre, és ebben gyönyörű kettős korona látszott a Nap körül. Ahogy elnéztünk a másik irányba, sokkal halványabban, de látszott a glória a fejünk körül. Mindez tovább emelte a havas hegyi környezet szépségét. (Kiss Gábor, Kiss Péter, Pancsira Lajos, Szlovákia)

MÓD MELINDA

Internet-ajánlat – az MCSE híportálja: hirek.csillagaszat.hu